

Der kan peges på, at betydeligt/betydende ikke blot retter sig mod omfanget af en påvirkning eller risiko, men i lige så høj grad mod karakteren heraf.

Samtidig må det med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet lægges til grund, at den betydelige skade eller risiko skal have en sådan karakter, et omfang og en almen interesse for andre end den eller de umiddelbart berørte, at den står i et rimeligt forhold til direktivets krav til de kompetente myndigheders håndtering af miljøskaderne, herunder ikke mindst kravene til supplerende og kompenserende foranstaltninger ved afhjælpning af skader på beskyttede arter og naturtyper og på vandmiljøet.

Miljøskadebegrebet er fastlagt i forslaget til lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (miljøskadeloven), som er fremsat samtidigt med dette lovforslag. Der henvises til bemærkningerne til miljøskadeloven afsnit 1.2.1. og 2.2. samt bemærkningerne til miljøskadelovens §§ 7-11.

2.3. Den ansvarliges umiddelbare handlepligter

Direktivet stiller krav om, at hvis en miljøskade endnu ikke er indtrådt, men der er overhængende fare for en sådan skade, skal den ansvarlige omgående træffe de nødvendige forebyggende foranstaltninger. Direktivet fastlægger ikke nærmere, hvad disse forebyggende foranstaltninger kan bestå i.

Direktivet indeholder endvidere regler om den ansvarliges forpligtelse til at underrette den kompetente myndighed om alle relevante aspekter af situationen.

Direktivet indeholder desuden krav til, hvordan en indtruffet miljøskade skal afhjælpes efter direktivets bilag II. Også her har den ansvarlige nogle umiddelbare handleforpligtelser – dels underretning af den kompetente myndighed om alle relevante aspekter af situationen, dels at træffe enhver praktisk gennemførlig foranstaltning for at begrænse miljøskaden og forhindre yderligere skaden.

2.4. Den ansvarliges forpligtelse til at bære omkostningerne

Den ansvarlige er forpligtet til at bære omkostningerne forbundet med de forebyggende og afhjælpende foranstaltninger, herunder til myndighedens sagsbehandling og til at stille sikkerhed for myndighedens omkostninger. Direktivet indeholder dog ingen forpligtelse til at være forsikret eller lignende.

Direktivet indeholder ikke en subsidiær forpligtelse for medlemsstaterne til at afhjælpe forureninger eller anden negativ påvirkning i de tilfælde, hvor den ansvarlige ikke kan identificeres eller ikke kan betale.

2.5. Finansiell sikkerhedsstillelse

Miljøansvarsdirektivet stiller krav om, at medlemsstaterne skal »anspore« aktørerne på markedet for finansiell sikkerhed til at udvikle løsninger, så erhvervsvirksomhederne kan forsikre sig eller på anden måde ved bankgaranti eller pulje- og fondsordninger få afdækket det skadesansvar og de betalingsforpligtelser, som følger af direktivets regler. Det overordnede hensyn bag reglen er at sikre den efter direktivet ansvarliges muligheder for at opnå finansiell dækning for de forpligtelser til at bære omkostninger i forbindelse med forebyggelse og afhjælpning, som den ansvarlige ifølge direktivets regler kan ifalde – dvs. en finansiell afdækning af risikoen for at ifalde ansvaret.

Ifølge direktivet skal Kommissionen i 2010 aflægge rapport om direktivets effektivitet og tilgængeligheden af forsikring og andre former for finansiell sikkerhedsstillelse. I lyset af denne rapport skal Kommissionen evt. fremsætte forslag med henblik på et system med harmoniseret obligatorisk finansiell sikkerhedsstillelse.

2.6. Den ansvarlige og ansvarsgrundlaget

2.6.1. Det ubetingede ansvar

Det fremgår af direktivet, at forebyggelse og afhjælpning bør ske ud fra princippet om, at forurenere betaler. Den ansvarlige forurenere eller anden skadevolder anses i udgangspunktet for at være den, der i erhvervsmæssigt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra miljøskaden eller den overhængende fare for miljøskaden hidrører. For at motivere den ansvarlige til at træffe foranstaltninger og udvikle fremgangsmåder, der kan minimere risikoen for miljøskader eller overhængende fare for en miljøskade og dermed risikoen for økonomisk ansvar, stiller direktivet krav om, at den ansvarlige, hvis erhvervsmæssige aktivitet(er) har forvoldt miljøskade eller fremkaldt overhængende fare for sådan skade, skal holdes økonomisk ansvarlig for afhjælpningen.

Der er i udgangspunktet et ubetinget ansvar for miljøskade og overhængende fare for miljøskade på jord, vand og beskyttede arter og naturtyper, der opstår som følge af de erhvervsmæssige aktiviteter, der fremgår af direktivets bilag III. Det drejer sig primært om forurenende, erhvervsmæssige aktiviteter som drift af IPPC-virksomheder og virksomheder, der transporterer, nyttiggør eller bortskaffer affald, om udledninger til vandmiljøet, om fremstilling, håndtering og anvendelse af farlige kemikalier, pesticider og biocider, om fremstilling, håndtering og anvendelse af genmodifi-